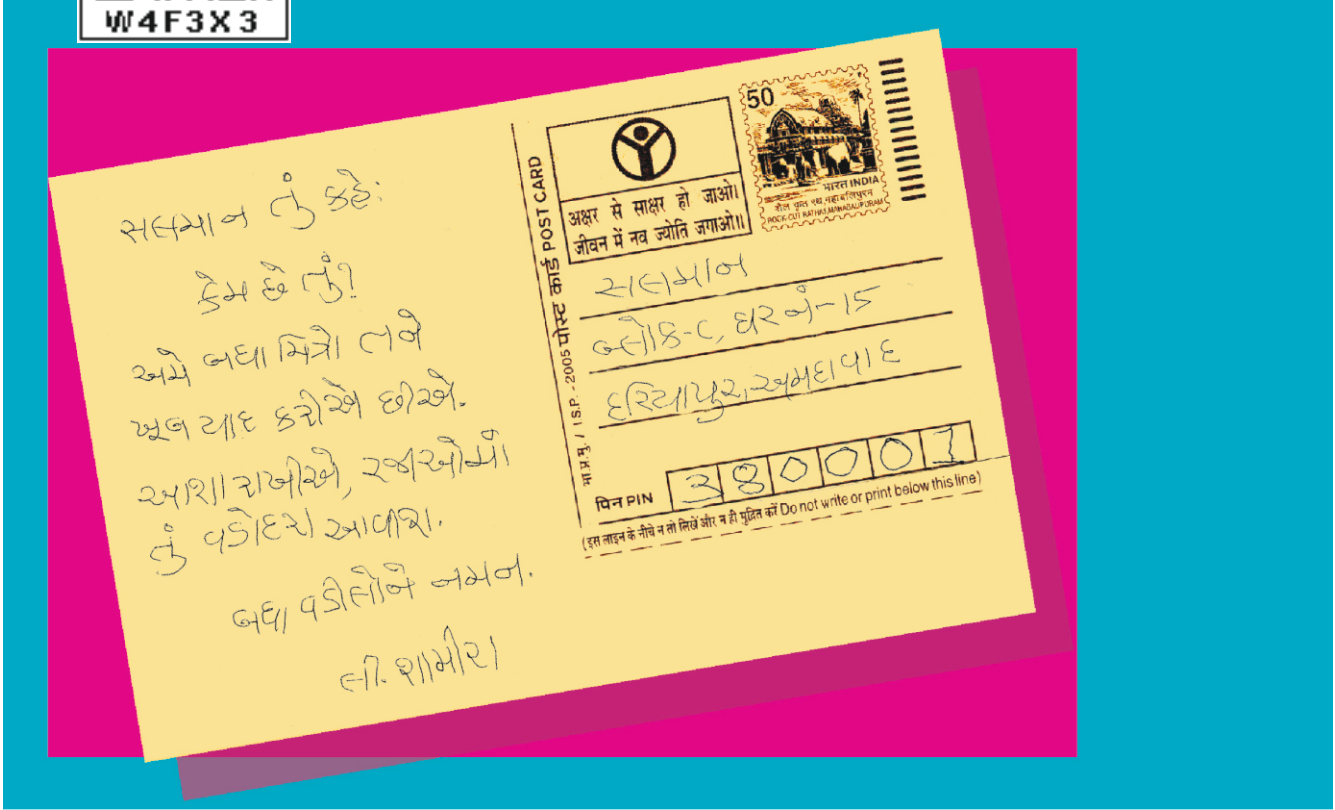

પત્રનો પ્રવાસ

૧૭

હું પત્ર (letter-લેટર) છું. મને શામીરાએ તેના મિત્ર સલમાનને પેન વડે લખ્યો છે. મને ટપાલપેટીમાં (letterbox-લેટરબોક્સ) મૂકવામાં આવ્યો. ટપાલી (postman-પોસ્ટમેન) એ મને બહાર કાઢ્યો. મને બેંગ(થેલા)માં મૂક્યો. ટપાલીની સાઈકલ ઉપર સવારી કરીને હું પોસ્ટ-ઓફિસ પહોંચ્યો. ત્યાં મને બેંગમાંથી બહાર કાઢવામાં આવ્યો અને મારા ઉપર સખત છાપ (stamp-સ્ટેમ્પ) પાડવામાં આવી. છાપ વડોદરાની હતી, જ્યાંથી મારી સફર શરૂ થઈ.

મારા ઉપર છાપ લાગ્યા પછી મને મોટી બેંગમાં મૂક્યો. આ બેંગમાં બીજા ઘણા પત્રો હતા, બધા અમદાવાદના હતા. લાલ રંગની ટપાલવિભાગની ગાડીએ મને રેલવે-સ્ટેશન ઉતાર્યો. ત્યાંથી મને અમદાવાદની ટ્રેન મળી.

એક દિવસની યાત્રા પછી, હું અમદાવાદ પહોંચ્યો. સરનામા પર લખેલા વિસ્તાર મુજબ મને અલગ કરવામાં આવ્યો. અહીં મારા પર બીજી છાપ પાડવામાં આવી. છેવટે, ટપાલીએ મને સલમાનના ઘરે પહોંચાડ્યો.

૧૧૩

નીચે ચિત્રોમાં પત્રની મુસાફરી આપેલ છે. અહીં ચિત્રો ક્રમ મુજબ નથી. તેને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવવા, વર્તુળમાં ક્રમાંક લખો.

શામીરાએ સલમાનને પત્ર લખ્યો. વર્ગમાં તમારા મિત્રને પત્ર લખો. તમારા મિત્રનું નામ લખવું ભૂલશો નહિ.

દરેકે પત્ર લખ્યો, પરંતુ તે આપણે ક્યાં પોસ્ટ કરવો ?

વર્ગ માટે ટપાલપેટી બનાવો :

- એક ખાલી ખોખું લો.
- તેને લાલ રંગ કરો અથવા લાલ રંગનો કાગળ ચોંટાડો.
- ખોખાના કવર ઉપર કાતરની મદદથી કાપો કરો. પત્ર નાખી શકાય એટલો કાપો ખોખા ઉપર હોવો જોઈએ.

હવે, ટપાલપેટી તૈયાર છે !

તમારો પત્ર ટપાલપેટીમાં નાખો. તમારા મિત્રને તમને લખેલા પત્રની રાહ જુઓ.

એક બાળક ટપાલી બનશે. તે ટપાલપેટીમાંથી પત્રો લઈ લેશે અને બધાં બાળકોને વહેંચશે.

શું તમે તમારા મિત્રના પત્રને વાંચી મજા માણી ?

જેવી રીતે તમે તમારા મિત્રને પત્ર લખ્યો, તેવી જ રીતે તમારા મિત્રો અને સગાં-સંબંધીઓએ પણ તમને પત્રો લખ્યા જ હશે. થોડા પત્રો ઘરેથી લઈ આવો. જુઓ કેટલા અલગ પ્રકારના પત્રો છે !

- * આ પત્રોમાં તમે શું અલગ જોયું ?
- * કયા-કયા પત્રો પર ટિકિટ છે ?
- * શું બધી ટિકિટ એક જેવી છે ? શું અલગ છે ?
- * શું તમે પત્ર પર પોસ્ટ-ઓફિસનો સિક્કો જોયો ?

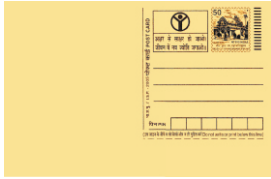

બાળકો તેમના મિત્રોને લખેલા પત્રના સમાચાર એકબીજાને જણાવી મજા માણશે. તેઓને પત્રો લખવા પ્રોત્સાહિત કરો. અલગ-અલગ પ્રકારના પોસ્ટની ટિકિટનો સંગ્રહ કરો. પૃષ્ઠ ૧૧૪, ઉપર એક મહિલા પોસ્ટ-ઓફિસમાં કામ કરતી બતાવી છે. કુટુંબ અને સામાજિક રીતે ચર્ચા કરી જાતિની વ્યાખ્યા કરો.

જુદા-જુદા પ્રકારની સ્ટેમ્પ (ટપાલની ટિકિટ) સંગ્રહ કરી અને નીચે લગાવો :

પોસ્ટ-ઓફિસમાંથી મળતી હોય તેવી વસ્તુઓને ઓળખો અને તેનું નામ લખો.

નીચે આપેલા પોસ્ટકાર્ડમાં તમારું પૂરું સરનામું લખો :

પોસ્ટ કાર્ડ

અક્ષર સે સાક્ષર હો જાઓ।
जीवन में नव ज्योति जगाओ॥

પિન PIN

(इस लाइन के नीचे न तो लिखें और न ही मुद्रित करें Do not write or print below this line)

50

भारत INDIA
श्रीलंका नव, महाबलिपुरम
BOOK CUT BATHAL, MAHABALIPURAM

વિચારો અને લખો :

શામીરાનો પત્ર વડોદરાથી ટ્રેન દ્વારા પહોંચ્યો. જ્યારે ટ્રેન ન હતી ત્યારે પત્રો કેવી રીતે પહોંચતા હશે? ચર્ચા કરો.

❖ પોસ્ટ-ઓફિસમાં શું-શું જોવા મળે છે ?

❖ શું પોસ્ટકાર્ડ લખીને વિદેશમાં સંદેશ પહોંચાડી શકાય ?

❖ પોસ્ટ-ઓફિસમાં બીજાં ક્યાં-ક્યાં કામ થાય છે ?

પોસ્ટ-ઓફિસની મુલાકાત :

નજીકની પોસ્ટ-ઓફિસની મુલાકાત લો. ત્યાં પત્રો કેવી રીતે આવે છે અને ત્યાંથી કેવી રીતે જાય છે તે નિહાળો. બીજું ત્યાં કયું કામ થાય છે ?

જૂના સમયમાં પત્રો કેવી રીતે પહોંચતા હતા, તે બાળકોને થોડા ઘરડાં માણસો પાસેથી જાણવા કહો. બાળકોને કદાચ પોસ્ટકાર્ડ પર સરનામું લખવા મદદની જરૂર પડે.

ઘરડાં માણસો ભૂતકાળ વિશે જાણવા ખૂબ જ મહત્વના છે, તે સમજાવી, બાળકોને તેમની સાથે વાત કરવા પ્રોત્સાહિત કરો.

રીના અને રાધા પત્ર વિશે શું વાતચીત કરી રહી છે?

તમને ખબર છે આજે અમે વર્ગમાં પત્રની મુસાફરી વિશે ભણ્યાં. મારે નાનીને પત્ર લખવો છે.

તું પત્ર લખી શકે! હું ફોન કરવા જાઉં છું. જો સાથે આવવું હોય તો તું આવી શકે છે.

રીના અને રાધા ગામમાં આવેલી એક દુકાને ફોન કરવા ગયાં. રાધાએ નંબર લગાવ્યો. બંનેએ તેમની દાદી સાથે વાત કરી. તેઓએ દુકાનદારને પૈસા આપ્યા. ખૂબ જ આનંદ સાથે ઘરે પાછાં આવ્યાં.

વિચારો અને લખો :

* તમે બધાએ ટેલિફોન કે મોબાઇલ ક્યાં-ક્યાં જોયો છે ?

* ટેલિફોન કે મોબાઇલ પર તમે કોની-કોની સાથે વાત કરો છો ?

* તમને પત્ર લખવો અથવા ફોન કરવો, બંનેમાં શું પસંદ છે ? કેમ ?

ઘણાં કામમાં મહિલાઓ અને પુરુષો દ્વારા ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ થાય છે. આધુનિક સમયમાં કમ્પ્યુટર અને ઇન્ટરનેટ દ્વારા ઝડપી પત્રવ્યવહાર શક્ય બન્યો છે. આ અંગે બાળકો સાથે ચર્ચા કરવી.

ચિત્ર દોરો અને રંગ પૂરો :

❖ ટેલિફોન અલગ પ્રકારના હોઈ શકે છે. તમે જોયેલા ટેલિફોનના ચિત્રો દોરો.

--	--	--

તમારો પોતાનો ટેલિફોન બનાવો :

શું જોઈશે ? : ખાલી દીવાસળીની પેટીઓ અથવા આઈસક્રીમના કપ અને દોરો(thread-થ્રેડ).

બંને દીવાસળીની પેટી અથવા આઈસક્રીમનાં કપમાં કાણું પાડો. બંને કાણાંમાંથી દોરો પસાર કરો. દોરાના બંને છેડે ગાંઠ મારો. તમારો ટેલિફોન તૈયાર છે. તમારા મિત્રને ટેલિફોનનો એક છેડો તેના કાન નજીક રાખવા કહો અને બીજો છેડો તમે તમારા મોં પાસે રાખો. ધ્યાન રાખો દોરો ખેંચાયેલો રહે અને ક્યાંય અડે નહિ. વાતચીત ચાલુ કરો.

વિચારો અને લખો :

શું સરખું?

શું જુદું ?

ટેલિફોન	પત્ર

બાળકના વાતાવરણને ધ્યાનમાં રાખી, વાતચીતનાં બીજાં સાધનો જેમ કે મોબાઈલ, ઈ-મેઈલ, ફેક્સ વગેરેની ચર્ચા કરો.

